

Verslag en Samenvatting Marktconsultatie

Dataverduurzaming Fileshares – Opdrachtnummer 25024

Eigenaar	Status	Referentie TenderNed	Datum
Gemeente Apeldoorn	Definitief	TN-594519	september 2026

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Apeldoorn beschikt over een omvangrijke hoeveelheid ongestructureerde informatie op netwerkschijven. Een deel van deze informatie komt in aanmerking voor vernietiging en een deel voor migratie een zaak- of documentmanagementsysteem. Om de informatiehuishouding toekomstbestendig te maken en beter te voldoen aan de eisen uit onder meer de Woo, Archiefwet, AVG en BIO, wil de gemeente inzicht verkrijgen in de mogelijkheden die de markt biedt voor analyse, classificatie, opschoning en migratie van informatie op netwerkschijven.

Ter voorbereiding op een Europese aanbesteding heeft de gemeente een marktconsultatie uitgevoerd.

1.2 Doel van de marktconsultatie

Het doel van de marktconsultatie was:

- inzicht verkrijgen in beschikbare oplossingen en marktontwikkelingen;
- toetsen of de voorgenomen aanpak aansluit op de mogelijkheden in de markt;
- ophalen van aandachtspunten voor het Programma van Eisen (PvE);
- verkrijgen van inzicht in risico's, succesfactoren en uitvoerbaarheid;
- toetsen welke eisen onderscheidend en realistisch zijn binnen een aanbesteding.

Acht marktpartijen hebben deelgenomen aan de marktconsultatie door middel van een schriftelijke reactie op de gestelde vragen in het marktconsultatiedocument.

1.3 Verdiepende gesprekken

Op basis van de ontvangen reacties zijn twee marktpartijen uitgenodigd voor een verdiepend gesprek:

- DataNorth AI
- Fortezza

Deze gesprekken zijn gevoerd om nadere toelichting te krijgen op:

- de technische architectuur;
- toepassing van AI;
- validatie van classificaties;
- Azure- en infrastructuurkosten;
- migratiestrategieën;
- governance en informatiebeheer;
- de benodigde inzet vanuit de gemeente;
- de praktische uitvoerbaarheid van de voorgestelde oplossingen.

2. Beantwoording vragen marktconsultatie

2.1 Analyse en inventarisatie van fileshares

Vrijwel alle marktpartijen geven aan dat een analysefase noodzakelijk is voordat betrouwbare uitspraken kunnen worden gedaan over planning, kosten en uitvoerbaarheid.

De analysefase dient volgens de markt minimaal inzicht te bieden in:

- omvang en samenstelling van de data;
- duplicaten en ROT-informatie;
- kwaliteit van metadata;
- eigenaarschap;

- autorisaties;
- migratiebestemmingen;
- privacygevoelige informatie.

Daarnaast wordt door diverse partijen geadviseerd om de analysefase af te sluiten met een pilot alvorens grootschalig uit te voeren.

Belangrijkste observatie

De analysefase wordt door vrijwel alle leveranciers als afzonderlijke succesfactor beschouwd en niet als onderdeel van de uitvoeringsfase.

2.2 Classificatie van informatie

Alle leveranciers bieden mogelijkheden voor (gedeeltelijk) geautomatiseerde classificatie.

De reacties laten zien dat classificatie steeds vaker wordt ondersteund door AI-technologie. Tegelijkertijd geven vrijwel alle partijen aan dat menselijke validatie noodzakelijk blijft.

Leveranciers benadrukken daarbij:

- uitlegbaarheid van classificaties;
- inzicht in gebruikte beslisregels;
- transparantie van AI-modellen;
- controle door inhoudelijke experts.

Belangrijkste observatie

De markt is eensgezind dat AI een hulpmiddel is en geen vervanging van inhoudelijke besluitvorming.

2.3 Metadata en informatiebeheer

Vrijwel alle leveranciers wijzen op het belang van metadata als basis voor:

- classificatie;
- bewaartermijnen;
- migratie;
- duurzame toegankelijkheid.

Meerdere leveranciers adviseren expliciet om uit te gaan van MDTO en bestaande archiveringsstandaarden.

Belangrijkste observatie

Metadata wordt door de markt gezien als cruciale succesfactor voor dataverduurzaming.

2.4 Opschonen en vernietigen

Alle marktpartijen ondersteunen het opstellen van vernietigingsvoorstellen en vernietigingslijsten.

Geen van de leveranciers adviseert om informatie automatisch te vernietigen zonder tussenkomst van de gemeente.

Vrijwel alle aanbieders gaan uit van:

- vernietigingslijsten;
- validatie door proceseigenaren;
- formele besluitvorming;
- audittrail.

Belangrijkste observatie

De verantwoordelijkheid voor vernietiging blijft altijd bij de gemeente.

2.5 Migratie naar doelsystemen

Vrijwel alle leveranciers beschikken over ervaring met migraties naar:

- Microsoft Teams;
- SharePoint;
- documentmanagementsystemen;
- zaaksystemen.

De markt benadrukt het belang van:

- proefmigraties;
- migratieplannen;
- kwaliteitscontroles;
- behoud van metadata;

- integriteit en authenticiteit van documenten.

Daarnaast wijzen verschillende leveranciers op het belang van een heldere doelarchitectuur voordat met migratie wordt gestart.

Belangrijkste observatie

Succesvolle migratie begint bij een zorgvuldige voorbereiding en niet bij de migratietool zelf.

2.6 Governance en organisatie

Diverse marktpartijen geven aan dat een dataverduurzamingsproject niet primair een technisch vraagstuk is, maar vooral een governancevraagstuk.

Succesfactoren die worden genoemd zijn:

- eigenaarschap;
- betrokkenheid van proceseigenaren;
- informatiebeheer;
- privacy;
- informatiebeveiliging;
- duidelijke besluitvorming.

Belangrijkste observatie

De kwaliteit van governance is bepalend voor het uiteindelijke resultaat.

2.7 Wet- en regelgeving

Vrijwel alle leveranciers verwijzen naar:

- Archiefwet;
- Woo;
- AVG;
- BIO;
- MDTO.

Daarnaast wordt gewezen op ontwikkelingen rondom de AI Act en de noodzaak van uitlegbare en controleerbare AI-toepassingen.

Belangrijkste observatie

De markt ondersteunt een aanpak waarin compliance expliciet wordt geborgd.

3. Conclusie

3.1 Algemene conclusie

De marktconsultatie heeft waardevolle inzichten opgeleverd voor de voorbereiding van de aanbesteding Dataverduurzaming Fileshares. Acht marktpartijen hebben gereageerd op de uitvraag en hebben vanuit verschillende invalshoeken – informatiebeheer, AI, Microsoft-technologie, migratie en archivering – hun visie gegeven op de voorgenomen aanpak.

De reacties laten zien dat er voldoende marktpartijen zijn die de gemeente kunnen ondersteunen bij het analyseren, classificeren, opschonen en migreren van informatie op netwerkschijven. Tegelijkertijd blijkt uit de marktconsultatie dat de uitdaging niet primair technisch van aard is. Vrijwel alle leveranciers benadrukken het belang van metadata, governance, eigenaarschap, validatie en naleving van wet- en regelgeving als bepalende succesfactoren.

Daarnaast bevestigt de markt dat een gefaseerde aanpak, bestaande uit analyse, pilot en vervolgens uitvoering, de meest beheersbare route is voor een omvangrijk traject als dat van de gemeente Apeldoorn.

De marktconsultatie bevestigt dat de voorgenomen aanpak van de gemeente breed wordt ondersteund. Op basis van de reacties concludeert de gemeente dat:

- een analysefase noodzakelijk is;
- een pilotfase wenselijk is;
- metadata een cruciale succesfactor vormt;
- classificatie ondersteund kan worden door AI, maar menselijke validatie noodzakelijk blijft;

- migratie zorgvuldig moet worden voorbereid;
- governance en informatiebeheer minstens zo belangrijk zijn als technologie.

Daarnaast blijkt dat leveranciers zich met name onderscheiden op:

- classificatiekwaliteit;
- uitlegbaarheid van AI;
- governance-aanpak;
- kennis van informatiebeheer;
- overdraagbaarheid van oplossingen.

3.2 Verwerking in het Programma van Eisen

De uitkomsten van de marktconsultatie worden gebruikt voor het verder aanscherpen van het Programma van Eisen en de aanbestedingsdocumenten.

Op basis van de ontvangen reacties zal met name aandacht worden besteed aan:

- een expliciete analysefase met duidelijke resultaten en besluitmomenten;
- eisen ten aanzien van metadata en MDTO-conformiteit;
- explainable AI en human-in-the-loop validatie;
- kwaliteitsborging van classificaties;
- beheersbare en controleerbare migratieprocessen;
- governance, rollen en verantwoordelijkheden;
- audittrail en verantwoording;
- overdraagbaarheid van resultaten en beperking van leveranciersafhankelijkheid.

Daarnaast worden diverse wensen uit het huidige PvE heroverwogen en waar nodig omgezet naar eisen om de kwaliteit en vergelijkbaarheid van de aanbiedingen te vergroten.

3.3 Vervolg

De gemeente verwerkt de resultaten van de marktconsultatie in het definitieve Programma van Eisen, de gunningscriteria en de overige aanbestedingsdocumenten.

Met deze marktconsultatie is bevestigd dat de voorgenomen aanbesteding haalbaar is en aansluit bij de beschikbare oplossingen en expertise in de markt. De verkregen inzichten bieden een solide basis voor een aanbesteding die niet alleen is gericht op techniek, maar ook op duurzame verbetering van de informatiehuishouding van de gemeente.

De publicatie van de Europese aanbesteding wordt momenteel voorzien eind september. De exacte planning wordt bekendgemaakt bij publicatie van de aanbestedingsstukken.